

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Одеська політехніка»
Навчально-науковий інститут медичної інженерії
Кафедра фізичного виховання та спорту

КОНСПЕКТ ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни
«ОРГАНІЗАЦІЯ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ»
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Затверджено на засіданні
кафедри фізичного виховання та спорту.
Протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.

Одеса, 2024

Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Організація спортивно-масової роботи» для здобувачів вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) / Укл. О.Г. Каліберда. – Одеса: Одеська політехніка, 2024. – 29 с.

Укладач: О.Г. Каліберда, старший викладач кафедри фізичного виховання та спорту.

Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Організація спортивно-масової роботи» призначений для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура) денної та заочної форм навчання.

ЗМІСТ

Вступ	4
Лекція 1. Законодавчі та програмно-нормативні основи фізичної культури і спорту	5
Лекція 2. Організаційні основи фізкультурно-спортивного руху в Україні	6
Лекція 3. Громадський сектор організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи	7
Лекція 4. Форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи	8
Лекція 5. Засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи	10
Лекція 6. Організація спортивних змагань і фізкультурно-оздоровчих заходів	12
Лекція 7. Основні напрями Концепції розвитку щоденного спорту в закладах освіти	14
Лекція 8. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти	16
Лекція 9. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти	17
Лекція 10. Організація дистанційної роботи вчителя фізичної культури в умовах воєнного стану	19
Лекція 11. Організація проведення фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги»	21
Лекція 12. Основні напрямки розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді	23
Лекція 13. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти	24
Лекція 14. Технології оздоровчої рухової активності «Спорт для всіх» за проектом «Активні парки – локації здорової України»	25
Лекція 15. Планування, облік і звітність у спортивно-масовій та фізкультурно-оздоровчій діяльності	26
Рекомендована література	28
Інформаційні ресурси	29

Вступ

Освітній процес навчання професійним дисциплінам у закладах вищої освіти будується на принципах і закономірностях компетентнісного підходу, який передбачає формування у здобувачів загальних і спеціальних компетентностей у процесі підготовки до майбутньої професійної діяльності. Навчальна дисципліна «Організація спортивно-масової роботи» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Фізична культура» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Мета вивчення дисципліни: сформувати необхідні знання, уміння і навички організаторської та викладацької діяльності у сфері спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи з різними верствами населення.

Завдання навчальної дисципліни:

- сформувати уявлення про особливості і специфіку організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи у різних напрямках, визначити відмінності такої роботи від спорту вищих досягнень та її зв'язки з фізичним вихованням у закладах освіти; розкрити суть і зміст руху «Спорт для всіх» та ознайомлення з практикою організації та проведення спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи;
- сформувати знання щодо основних напрямів і змісту організаторської діяльності для залучення різних груп населення до занять фізичними вправами, надати характеристику особливостей проведення спортивно-масової роботи у різних ланках фізкультурно-спортивного руху: у закладах освіти, за місцем роботи та проживання населення, в зонах організованого відпочинку в містах і селах;
- сформувати вміння та навички використання сучасних методів і засобів спортивно-масової роботи і фізкультурно-оздоровчих технологій з різними верствами населення; традиційних і нетрадиційних засобів фізичної культури, факторів здорового способу життя різних статеві-вікових груп і рівня фізичної підготовки;
- сформувати вміння та навички проведення фізкультурно-спортивних заходів у закладах загальної середньої, передвищої та вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: для вивчення навчальної дисципліни «Організація спортивно-масової роботи» здобувачі вищої освіти мають опанувати знання з таких навчальних дисциплін: теорія і методика фізичного виховання, педагогіка, психологія, фізіологія, анатомія, легка атлетика та методика викладання, гімнастика та методика викладання, спортивні ігри та методика викладання.

Лекція 1. Законодавчі та програмно-нормативні основи фізичної культури і спорту

План лекції:

1. Предмет, мета та завдання дисципліни «Організація спортивно-масової роботи».
2. Законодавчі та програмно-нормативні основи фізичної культури і спорту в Україні.
3. Основні терміни та їх визначення в Законі України «Про фізичну культуру і спорт».
4. Аналіз стану системи фізичної культури та спорту в Україні.

Зміст: Предмет, мета та завдання дисципліни «Організація спортивно-масової роботи». Визначення та зміст основних термінів спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи за напрямками фізичної культури: фізична культура, фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація, фізична підготовка, фізкультурно-оздоровча діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи, фізкультурно-спортивні послуги, організатор фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів. Напрями фізичної культури: фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація. Мета та завдання масового спорту. Аналіз стану розвитку фізичної культури та спорту за напрямом Стратегії розвитку фізичної культури і спорту «Фізично активна нація».

Контрольні питання:

1. Сформулюйте предмет, мету та завдання навчальної дисципліни «Організація спортивно-масової роботи».
2. Назвіть цілі та основні завдання Стратегії розвитку фізичної культури і спорту за напрямом «Фізично активна нація».
3. Розкрийте поняття та зміст термінів: фізична культура, фізичне виховання різних груп населення, масовий спорт, фізкультурно-спортивна реабілітація, фізична підготовка, фізкультурно-оздоровча діяльність, фізкультурно-оздоровчі заходи, фізкультурно-спортивні послуги, організатор фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.
4. Розкрийте поняття та зміст термінів: спорт, олімпійський спорт, неолімпійський спорт, спорт інвалідів, спортивне змагання, спортивна діяльність, спортсмен, спортивні заходи, масовий спорт (спорт для всіх).
5. Назвіть проблеми, що потребують розв'язання у сфері фізичної культури і спорту, за напрямом Стратегії «Фізично активна нація».

Література

[1,2,3]

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 №3808-XII (із змінами).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 №115 (із змінами).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>
3. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 №1089.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
4. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р.
<https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>

Лекція 2. Організаційні основи фізкультурно-спортивного руху в Україні

План лекції:

1. Засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту.
2. Державне та громадське управління розвитком фізичної культури і спорту.
3. Органи державного управління сферою фізичної культури.
4. Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, які реалізують державну політику за напрямом спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої діяльності.

Зміст: Засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту. Принципи державного та громадського управління розвитком фізичної культури і масового спорту.

Структура та завдання державних органів та установ з розвитку фізичної культури і масового спорту: Міністерство молоді та спорту, Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України, Державна установа «Спорт для всіх», Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт».

Суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, які реалізують державну політику за напрямом спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої діяльності: колективи фізичної культури, спортивні клуби, дитячо-юнацькі спортивні школи, центри студентського спорту закладів вищої освіти.

Контрольні питання:

1. Назвіть основні засади державної політики у сфері фізичної культури і спорту.
2. Назвіть принципи державного та громадського управління розвитком фізичної культури і спорту.
3. Назвіть приклади органів державного управління сферою фізичної культури.
4. Назвіть приклади суб'єктів сфери фізичної культури і спорту, які реалізують державну політику за напрямом спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої діяльності.
5. Розкрийте поняття та зміст термінів, визначених у Законі України «Про фізичну культуру і спорт»: суб'єкти сфери фізичної культури і спорту, громадське об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості.
6. Охарактеризуйте структуру та завдання Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України.

Література

[1,2,3]

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 №3808-XII (із змінами) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 №115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>
3. Міністерство молоді та спорту України. Офіційний сайт: <https://mms.gov.ua/>
4. Державна установа «Спорт для всіх». Офіційний сайт: <https://sportforall.gov.ua/>
5. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт: <https://mon.gov.ua/ua>
6. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. Офіційний сайт: <http://sportmon.org/>
7. Український центр з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт». URL: <https://mms.gov.ua/invasport>
8. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р. <https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>

Лекція 3. Громадський сектор організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи

План лекції:

1. Структура громадського сектору організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
2. Фізкультурно-спортивні товариства України.
3. Національний олімпійський комітет України. Спортивні федерації.
4. Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості учнів і студентів.
Українська федерація учнівського спорту. Спортивна студентська спілка України.
5. Спортивний комітет України.

Зміст: Структура громадського сектору організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.

Фізкультурно-спортивні товариства України: Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Україна», Фізкультурно-спортивне товариство «Динамо України», Фізкультурно-спортивне товариство «Спартак», Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос». Структура та завдання фізкультурно-спортивних товариств України з розвитку масового спорту.

Національний олімпійський комітет України. Спортивні федерації. Структура та діяльність Національного олімпійського комітету України та спортивних федерацій з розвитку масового спорту.

Громадські об'єднання фізкультурно-спортивної спрямованості учнів і студентів: Українська федерація учнівського спорту. Спортивна студентська спілка України. Діяльність УФУС та СССУ з розвитку учнівського та студентського спорту.

Спортивний комітет України. Діяльність Спортивного комітету України з розвитку неолімпійських видів спорту.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте структуру громадського сектору організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
2. Назвіть та охарактеризуйте фізкультурно-спортивні товариства України.
3. Охарактеризуйте структуру та діяльність Національного олімпійського комітету України та спортивних федерацій з розвитку масового спорту.
4. Охарактеризуйте діяльність Української федерації учнівського спорту та Спортивної студентської спілки України з розвитку учнівського та студентського спорту.
5. Охарактеризуйте діяльність Спортивного комітету України з розвитку неолімпійських видів спорту.

Література

[1,2,3]

Інформаційні ресурси

1. Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Україна». Офіційний сайт : <https://fstukraine.kiev.ua/>
2. Фізкультурно-спортивне товариство «Динамо України». Офіційний сайт: <https://dynamo.ua/>
3. Фізкультурно-спортивне товариство «Спартак». Офіційний сайт: <https://spartak.org.ua/>
4. Всеукраїнське фізкультурно-спортивне товариство «Колос». Офіційний сайт: <http://ukrkolos.vn.ua/>
5. Національний олімпійський комітет України. Офіційний сайт: <https://noc-ukr.org/>
<https://www.facebook.com/olympicua>
6. Спортивна студентська спілка України. Офіційний сайт: <http://studsport.com.ua/>
7. Українська федерація учнівського спорту. Офіційний сайт: <http://schoolsport.com.ua/>

8. Спортивний комітет України. Офіційний сайт: <https://scu.org.ua/>

Лекція 4. Форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи

План лекції:

1. Організація занять у групах здоров'я та ранкової гігієнічної гімнастики.
2. Організація занять у групах загальної та спеціальної фізичної підготовки.
3. Організація роботи спортивних секцій.
4. Фізкультурно-спортивні клуби та їх об'єднання.
5. Планування та організація індивідуальних занять.
6. Сучасні форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Соціальний проект «Активні парки – локації здорової України».
7. Проекти Національного олімпійського комітету як форма організації спортивно-масової роботи.
8. Всеукраїнські заходи та змагання за проектом «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги».

Зміст: Організація занять у групах здоров'я. Організація занять у групах загальної та спеціальної фізичної підготовки. Організація роботи спортивних секцій. Фізкультурно-спортивні клуби.

Планування та організація індивідуальних фізкультурно-спортивних занять.

Сучасні форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.

Соціальний проект «Активні парки-локації здорової України».

Всеукраїнські проекти НОК як форма організації спортивно-масової роботи: Олімпійський урок, Олімпійський тиждень, Олімпійське лелечення, OlympicLab, Do like Olympians, «Олімпійська книга», «Олімпійський куточок».

Всеукраїнські заходи та змагання за проектом «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги».

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте зміст роботи групи ранкової гігієнічної гімнастики.
2. Охарактеризуйте особливості організації занять групи реабілітаційної гімнастики.
3. Наведіть характеристику занять у групах лікувальної гімнастики.
4. Назвіть принципи організації занять у групах здоров'я.
5. Опишіть модель функціонування груп загальної фізичної підготовки (ЗФП).
6. Охарактеризуйте структуру і зміст занять у групах СФП.
7. Охарактеризуйте зміст роботи спортивної секції.
8. Охарактеризуйте форми фізкультурно-спортивних клубів (ФСК).
9. Охарактеризуйте організацію індивідуальних фізкультурно-оздоровчих занять.
10. Охарактеризуйте зміст соціального проекту «Активні парки-локації здорової України».
11. Назвіть фізкультурно-спортивні проекти Національного олімпійського комітету.

Література

[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10]

Інформаційні ресурси

1. Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти. Спільний наказ МОН та Мінмолодьспорту від 27.10.2021 №1141/ 4088.

[Спільний наказ Концепція сайт.pdf - Google Диск](#)

2. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року. URL:

http://sportmon.org/wp-content/uploads/2021/02/rekomendacziyi-shhodo-strategichnogo-rozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportyvnoyi-pidgotovky-uchnivskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku_compressed.pdf

3. Всеукраїнські спортивні та фізкультурно-оздоровчі заходи серед школярів. URL: http://sportmon.org/shkolyari_vseukr/
4. Гімназіада України. URL: <http://sportmon.org/gimnaziada-ukrayiny-2022-2023/>
5. Всеукраїнський фізкультурно-оздоровчий захід серед учнів «Cool Games». URL: <http://sportmon.org/wp-content/uploads/2022/11/reglament-provedennya-vseukrayinskogo-sportyvno-masovogo-zahodu-sered-shkolyariv-cool-games-%E2%80%8E2021-2022-rr..pdf>
6. Всеукраїнські пляжні ігри. URL: <http://sportmon.org/vseukrayinski-plyazhni-igry-2021-2/>
7. Державна установа «Спорт для всіх». Офіційний сайт: <https://sportforall.gov.ua/>
8. Національний олімпійський комітет України. Офіційний сайт: <https://noc-ukr.org/>

Лекція 5. Засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи

План лекції:

1. Загальні положення
2. Основні засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
 - 2.1. Вправи з видів спорту циклічного та ациклічного характеру.
 - 2.2. Масові фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи.
 - 2.3. Рекреаційні засоби спортивно-оздоровчої спрямованості.
 - 2.4. Рухові активності за програмою «Активні парки - локації здорової України».
3. Допоміжні види засобів спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
4. Оздоровча ходьба та біг як засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
5. Характеристика різновидів гімнастики.
6. Спортивні та рухливі ігри як засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
7. Нетрадиційні засоби спортивно-оздоровчої спрямованості.
8. Загальні методичні рекомендації застосування засобів спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.

Зміст: Основні та допоміжні засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.

Фізичні вправи з видів спорту циклічного та ациклічного характеру.

Ранкова гігієнічна гімнастика. Розминка. Загальнорозвиваючі вправи.

Різновиди гімнастики.

Фітнес. Черліденг.

Масові фізкультурно-оздоровчі та спортивні заходи: Гімназіада України, «Cool Games», «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», Універсіада України.

Рекреаційні та нетрадиційні засоби спортивно-оздоровчої спрямованості.

«Спорт для всіх». Рухові активності за програмою «Активні парки». Види та засоби рухових активностей. Комплекси вправ для розвитку фізичних якостей.

Оздоровча ходьба та біг як засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Різновиди ходьби. Комплекс вправ для стоп і ніг. Спеціальні бігові вправи перед тренуванням. Техніка бігу.

Спортивні та рухливі ігри як засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Ігрова діяльність та її функції. Баскетбол, волейбол, футзал, бадмінтон, настільний теніс. Правила спортивних ігор.

Методичні рекомендації щодо застосування засобів спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи. Поради лікаря щодо занять руховою активністю та масовим спортом. Щоденник самоконтролю самостійної роботи з фізичного виховання і спорту.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте основні засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
2. Охарактеризуйте різновиди ходьби та бігу як засоби спортивно-масової (СМР) та фізкультурно-оздоровчої роботи (ФОР).
3. Охарактеризуйте особливості велосипедних прогулянок в оздоровчій роботі.
4. Назвіть різновиди гімнастики у СМР і ФОР.
5. Охарактеризуйте зміст програми «Активні парки - локації здорової України».
6. Назвіть напрями та види фітнес-програм, що застосовуються у СМР і ФОР.
7. Охарактеризуйте спортивні та рухливі ігри як засоби спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.
8. Назвіть види засобів, що використовуються у СМР і ФОР на місцевості.
9. Назвіть нетрадиційні види спорту, що застосовуються у спортивно-масовій роботі.

Література

[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10]

Інформаційні ресурси

1. Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти. Спільний наказ МОН та Мінмолодьспорту від 27.10.2021 №1141/ 4088. URL: [Спільний наказ Концепція сайт.pdf - Google Диск](#)
 2. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року. URL: http://sportmon.org/wp-content/uploads/2021/02/rekomendacziyi-shhodo-strategichnogo-rozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportyvnoyi-pidgotovky-uchnivskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku_compressed.pdf
 3. Всеукраїнські спортивні та фізкультурно-оздоровчі заходи серед школярів. URL: http://sportmon.org/shkolyari_vseukr/
 4. Гімназіада України. URL: <http://sportmon.org/gimnaziada-ukrayiny-2022-2023/>
 5. Всеукраїнський фізкультурно-оздоровчий захід серед учнів «Cool Games». URL: <http://sportmon.org/wp-content/uploads/2022/11/reglament-provedennya-vseukrayinskogo-sportyvno-masovogo-zahodu-sered-shkolyariv-cool-games-%E2%80%8E2021-2022-rr.pdf>
 6. Всеукраїнські пляжні ігри. URL: <http://sportmon.org/vseukrayinski-plyazhni-igry-2021-2/>
 7. Державна установа «Спорт для всіх». Офіційний сайт: URL: <https://sportforall.gov.ua/>
 8. Різновиди гімнастики.
URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-vidi-gimnastiki-191702.html>
- Мультимедійний супровід:
9. Ранкова гімнастика. URL: https://www.youtube.com/watch?v=f_1nm-Nik4w&list=PLIEjKAAbbjQmzYczflETJmGEuHK3nECLh&index=5
 10. Гімнастика. Ранкова гімнастика. Комплекс загальнорозвиваючих вправ.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=R5CeN44bucA>
 11. Фітнес онлайн. URL: <https://www.youtube.com/user/onlinefitnessv>
 12. Фітнес. Інтенсивне кардіо-тренування.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=9w-qgei0-Pk>

Лекція 6. Організація спортивних змагань і фізкультурно-оздоровчих заходів

План лекції:

1. Мета та завдання фізкультурно-оздоровчих заходів і спортивних змагань.
2. Організаційне забезпечення фізкультурно-оздоровчих заходів і спортивних змагань.
3. Організація підготовки та проведення фізкультурно-оздоровчого заходу (спортивного змагання).
4. Регламентація фізкультурно-оздоровчих заходів і спортивних змагань.
5. Положення (регламент) про фізкультурно-оздоровчий захід (спортивне змагання).
6. Ресурсне та фінансове забезпечення спортивно-масових заходів.
7. Загальні положення про змагання. Види та способи проведення спортивних змагань.
8. Заходи безпеки та медичне забезпечення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Зміст: Мета та завдання фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних змагань.

Організаційне забезпечення фізкультурно-оздоровчих заходів і спортивних змагань.
Організація підготовки та проведення фізкультурно-оздоровчого заходу (спортивного змагання).

Класифікація та регламентація фізкультурно-оздоровчих заходів та спортивних змагань за значенням, характером та способами проведення. Види та способи проведення спортивних змагань. Положення (регламент) про фізкультурно-оздоровчий захід (спортивне змагання).

Ресурсне та фінансове забезпечення спортивно-масових заходів.

Загальні положення про змагання. Види та способи проведення спортивних змагань.

Заходи безпеки та вимоги до медичного забезпечення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте основні вимоги до організації фізкультурно-оздоровчих заходів (спортивних змагань).
2. Назвіть мету та завдання спортивно-масових і фізкультурно-оздоровчих заходів.
3. Охарактеризуйте зміст підготовки та проведення фізкультурно-оздоровчого заходу (спортивного змагання).
4. Назвіть розділи Положення про фізкультурно-оздоровчий захід (спортивне змагання).
5. Охарактеризуйте зміст розділів Положення (регламенту) про змагання.
6. Охарактеризуйте підготовку до проведення масових спортивних свят.
7. Охарактеризуйте ресурсне та фінансове забезпечення спортивно-масових заходів.
Назвіть джерела фінансового забезпечення заходів.
8. Охарактеризуйте види спортивних змагань.
9. Охарактеризуйте способи проведення спортивних змагань.
10. Назвіть види змагань за значенням.
11. Назвіть види змагань за своїм характером.
12. Назвіть та охарактеризуйте способи проведення змагань.
13. Назвіть заходи безпеки та вимоги до медичного забезпечення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.

Література

[1,2,3,4,6,10]

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 №3808-XII.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>

2. Міністерство молоді та спорту України. Офіційний сайт: <https://mms.gov.ua/>
3. Регламенти та Положення проведення спортивних змагань. URL: <https://mms.gov.ua/sport/plozhennya-ta-reglamenti-provedennya-sportivnih-zmagan>
4. Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України. URL: <https://mms.gov.ua/sport/yedinij-kalendarnij-plan-fizkulturno-ozdorovchih-ta-sportivnih-zahodiv>
5. «Про затвердження Положення про порядок організації і проведення офіційних спортивних змагань і навчально-тренувальних зборів та порядок матеріального забезпечення їх учасників». Наказ Мінмолодьспорту від 09 лютого 2018 року № 617. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0264-18#Text>
6. Про медичне забезпечення проведення фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0731-20#Text>
7. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. Офіційний сайт: <http://sportmon.org/>
8. Українська федерація учнівського спорту. Офіційний сайт: <http://schoolsport.com.ua/>
9. Регламент Гімназиади України. URL: <http://sportmon.org/wp-content/uploads/2023/02/reglament-gimnaziada.pdf>

Лекція 7. Основні напрями Концепції розвитку щоденного спорту в закладах освіти

План лекції:

1. Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти.
2. Проблеми, які потребують розв'язання засобами фізичного виховання і спорту.
3. Мета і строки реалізації Концепції.
4. Шляхи і способи розв'язання проблем. Напрями реалізації Концепції.
5. Очікувані результати реалізації Концепції.
6. Фінансові, матеріально-технічні та трудові ресурси для реалізації Концепції.

Зміст: Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти, що затверджена спільним наказом Міністерства освіти і науки України та Міністерства молоді та спорту України від 27 жовтня 2021 року № 1141/4088.

Проблеми, які потребують розв'язання засобами фізичного виховання і спорту. Недостатня рухова активність, нездорове харчування, куріння, надмірне вживання алкоголю, наркотичних речовин - основні причини виникнення хронічних захворювань. Рухова і фізична активність як важливі чинники формування, збереження, зміцнення здоров'я та розвитку людини, особливо в дитячому, підлітковому та юнацькому віці. Дефіцит рухової активності у більшості дітей та молоді.

Щоденна рухова активність в закладах освіти усіх типів та форм власності - вагомий елемент формування та розвитку у здобувачів освіти фізичних якостей, відповідального ставлення до власного здоров'я, інтересів України, захисту її суверенітету та територіальної цілісності, забезпечення безпеки та усвідомлення спільності інтересів людини та держави, розвитку національної ідентичності, що полягає в опануванні знаннями, практичними вміннями і навичками.

Мета і строки реалізації Концепції.

Метою Концепції є запровадження новітніх підходів до фізичного виховання здобувачів освіти, створення умов для фізичного розвитку та рухової активності, зміцнення здоров'я, посилення мотивації до систематичних занять фізичною культурою і спортом.

Концепція визначає **пріоритетні напрями діяльності**, які реалізуються шляхом:

- розроблення нових підходів до проведення уроків з фізичної культури та занять з фізичного виховання у закладах освіти усіх типів та форм власності, як органічної складової здорового способу життя, з урахуванням **інклюзивності для осіб з інвалідністю**;
- посилення відповідальності керівників закладів освіти усіх типів та форм власності для забезпечення належного рівня рухової активності;
- забезпечення постійного медико-педагогічного контролю за фізичним станом здоров'я здобувачів освіти у закладах освіти усіх типів та форм власності.

Напрями реалізації Концепції щодо спортивно-масової роботи:

1) організаційно-педагогічні основи фізичного виховання, що включає:

- удосконалення методики проведення позаурочних заходів фізкультурно-оздоровчого спрямування для всіх здобувачів освіти, батьків, населення громади;
- заняття у спортивних гуртках і секціях, групах загальної фізичної підготовки (ЗФП), групах лікувальної фізичної культури (ЛФК), закладах спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання, дитячо-юнацьких спортивних школах, спортивних клубах, фізкультурно-спортивних товариствах;
- самостійні заняття руховою активністю та фізичними вправами, виконання в домашніх умовах завдань з фізичної культури та інше, взаємозв'язок урочної та позаурочної форм роботи (нові форми та розроблення сучасних методичних рекомендацій/посібників для проведення позаурочної роботи);
- організацію та проведення **щоденної рухової активності, фізкультурно-оздоровчих заходів** з поєднанням традиційних та інноваційних підходів і форм проведення (шкільні,

селищні, міські, всеукраїнські фан-змагання JuniorS, міні-змагання під час уроків, фестивалі, челенджі, флешмоби, ранкова гімнастика, фізкультхвилинки під час уроків та занять, активні перерви, години здоров'я за потреби із застосуванням онлайн формату), спрямованих на популяризацію здорового способу життя з використанням сучасних видів активності, зокрема естафет Cool Games, рухливих і спортивних ігор та варіативних модулів програми з фізичної культури, віддаючи перевагу безконтактним, доступним, безпечним видам спорту і рухової активності;

- забезпечення **інклюзивного навчання та соціалізацію осіб з інвалідністю** та осіб з особливими освітніми потребами у сфері фізичної культури;
 - 2) нормативне забезпечення;
 - 3) наукове забезпечення;
 - 4) методичне та інформаційне забезпечення;
 - 5) здійснення медичними працівниками профілактичних та оздоровчих заходів в усіх закладах освіти, проведення моніторингу стану здоров'я;
 - 6) кадрове забезпечення;
 - 7) матеріально-технічне забезпечення;
 - 8) фінансове забезпечення.

Контрольні питання:

1. Розкрийте зміст Концепції розвитку щоденного спорту в закладах освіти.
2. Назвіть проблеми, які потребують розв'язання засобами фізичного виховання і спорту.
3. Назвіть мету та строки реалізації Концепції.
4. Назвіть шляхи і способи розв'язання проблем.
5. Охарактеризуйте пріоритетні напрями реалізації Концепції.

Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р.
<https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>
2. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти». Офіційний сайт:
<https://imzo.gov.ua/>

Лекція 8. Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти

План лекції:

1. Мета та завдання фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти.
2. Форми організації фізкультурно-оздоровчої діяльності з дітьми дошкільного віку.
3. Вимоги до організації занять і фізкультурно-оздоровчих заходів у закладах дошкільної освіти.
4. Напрямки лікарсько-педагогічного контролю дітей дошкільного віку.
5. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

Зміст: Мета та завдання фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти. Мотивація дітей до занять фізичними вправами. Особливості розвитку рухової діяльності у дітей дошкільного віку. Форми організації фізкультурно-оздоровчої діяльності з дітьми дошкільного віку. Вимоги до організації занять і фізкультурно-оздоровчих заходів у закладах дошкільної освіти. Обсяги рухової активності для дошкільнят. Лікарсько-педагогічний контроль дітей дошкільного віку. Форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

Контрольні питання:

1. Назвіть мету та завдання фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти.
2. Охарактеризуйте принципи організації та проведення фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах дошкільної освіти.
3. Назвіть форми організації фізкультурно-оздоровчої діяльності з дітьми дошкільного віку.
4. Назвіть вимоги до організації фізкультурно-оздоровчих занять і заходів у закладах дошкільної освіти.
5. Назвіть напрямки лікарсько-педагогічного контролю дітей дошкільного віку.
6. Охарактеризуйте систему підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

Література

[1,2,3,4]

Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р.
<https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>
2. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти».
<https://imzo.gov.ua/>

Лекція 9. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти

План лекції:

1. Основні напрями стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді.
 - 1.1. Загальні положення.
 - 1.2. Аналіз сучасного стану розвитку фізичної культури та спортивної підготовки в закладах освіти України.
 - 1.3. Мета та основні завдання розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді у напрямках: фізичного виховання, спортивної підготовки, інформаційному, організаційно-структурному, матеріально-технічного та фінансового забезпечення, науково-методичного забезпечення, медичного забезпечення.
 - 1.4. Очікувані результати здійснення заходів.
 - 1.5. Організаційне та фінансове забезпечення.
2. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти
 - 2.1. Загальна характеристика організаційних форм фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).
 - 2.2. Мета та основні завдання спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти.
 - 2.3. Система організаційних форм фізичного виховання, спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).
 - 2.4. Позакласна та позашкільна спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота.
 - 2.5. Організація медико-педагогічного контролю фізичного виховання в ЗЗСО.

Зміст: Основні напрями стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді, що визначені у Рекомендаціях Міністерства освіти і науки України. Практичний досвід діяльності Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України (КФВС МОН) в галузі фізичної культури і спорту, участь збірної команди учнів України у змаганнях Всесвітніх Гімназій та чемпіонатів світу серед учнів, проведення Гімназій України, всеукраїнських ігор з видів спорту серед учнів, чемпіонатів України з видів спорту серед учнів, всеукраїнських спортивних та фізкультурно-оздоровчих заходів «Cool Games», «Challenge Fest», «Beach Games», «Combat Games», «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» тощо, співпраця із Громадською організацією «Українська федерація учнівського спорту» (УФУС), що є єдиним офіційним представником України в Міжнародній федерації учнівського спорту «The International School Sport Federation» (ISF), закладами загальної середньої (ЗЗСО), професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти, спортивною громадськістю в Україні та за її межами.

Аналіз сучасного стану розвитку фізичної культури та спортивної підготовки в закладах освіти України.

Мета та основні завдання стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді у напрямках: фізичного виховання, спортивної підготовки, інформаційному, організаційно-структурному, матеріально-технічного та фінансового забезпечення, науково-методичного забезпечення, медичного забезпечення.

Сучасні технології фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді.

Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти. Фізичне виховання та спортивна підготовка в закладах освіти.

Загальна характеристика організаційних форм фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО). Мета та основні завдання спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗЗСО.

Система взаємопов'язаних організаційних форм фізичного виховання, спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в ЗЗСО.

Позакласна та позашкільна спортивно-масова та фізкультурно-оздоровча робота. Організація медико-педагогічного контролю фізичного виховання в ЗЗСО.

Організація всеукраїнських комплексних спортивних заходів: Гімназіада України, Всеукраїнські пляжні ігри, «Cool Games», «Combat Games».

Всеукраїнські змагання «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги».

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку фізичної культури та спортивної підготовки в закладах освіти України.
2. Назвіть мету, напрями та основні завдання стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді.
3. Охарактеризуйте напрям розвитку фізичного виховання учнівської молоді.
4. Охарактеризуйте напрям розвитку спортивної підготовки учнівської молоді.
5. Охарактеризуйте інформаційний та організаційно-структурний напрями розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді.
6. Назвіть мету та основні завдання спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах загальної середньої освіти.
7. Охарактеризуйте систему організаційних форм навчальної, спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи з фізичного виховання.

Література

[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10]

Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Рекомендацій щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки серед учнівської молоді на період до 2025 року. Наказ МОН від 15.02.2021 № 194.
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0194729-21#Text>
2. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р.
<https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>
3. Міністерство освіти і науки України Офіційний сайт:
<https://mon.gov.ua/ua>
4. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. Офіційний сайт:
<http://sportmon.org/>
5. Українська федерація учнівського спорту. Офіційний сайт: <http://schoolsport.com.ua/>
6. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти. Фізична культура. URL: https://drive.google.com/file/d/1xHNpEJ_TRoP_sPlOnQhjo6XSeyA4Yx1m/view
7. Інститут модернізації змісту освіти. Офіційний сайт:
<https://imzo.gov.ua/>
8. Електронна платформа Он-лайн уроків JuniorS. URL:
https://www.youtube.com/channel/UCk_izXCN4_fp2OoRC-YoexQ?view_as=subscriber
9. Всеукраїнські змагання «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги». Офіційний сайт:
<https://scl.gov.ua/>

Лекція 10. Організація дистанційної роботи вчителя фізичної культури в умовах воєнного стану

План лекції:

1. Проблеми викладання фізичної культури в умовах воєнного стану.
2. Основна мета організації дистанційного навчання.
3. Завдання вчителя фізичної культури з організації дистанційного навчання.
4. Використання цифрових технологій дистанційного навчання з фізичного виховання.
5. Основні форми навчальних і самостійних занять дистанційного навчання з фізичного виховання.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте проблеми викладання фізичної культури в умовах воєнного стану.
2. Сформулюйте основну мету організації дистанційного навчання.
3. Назвіть завдання вчителя фізичної культури з організації дистанційного навчання.
4. Назвіть та охарактеризуйте цифрові інформаційні технології дистанційного навчання з фізичного виховання та масового спорту.
5. Назвіть форми навчальних і самостійних занять з використанням цифрових інформаційних технологій дистанційного навчання.

Література

1. Каліберда О. Г. Методичні рекомендації «Методика самостійних занять з фізичного виховання та спорту» для здобувачів предметної спеціальності 014.11 Середня освіта «Фізична культура», очної і заочної форми навчання / уклад. : О. Г. Каліберда, О. М. Калиниченко ; Нац. ун-т «Одеська політехніка». – Одеса, 2023. - 26 с.
URI: <http://op.edu.ua/mlib/m/16146>
2. Каліберда О.Г., Калиниченко О.М. Використання засобів інформаційних технологій у фізичному вихованні здобувачів вищої освіти. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення: Науково-теоретичний журнал ХДАФК, Харків, 2023. - с. 99-107.
URL: <https://journals.uran.ua/hdafk-tmfv/article/view/298682/291340>
3. Каліберда О.Г., Калиниченко О.М., Подгорна В.В. Використання засобів інформаційних технологій для навчально-методичного забезпечення дисциплін спеціальності «Фізична культура». Україна у сучасному міжнародному просторі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (16-17 червня 2023, Одеса), Одеса: Одеська політехніка, 2023. С. 132-136. ISBN 978-966-8019-73-9. URI:
http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/13883/1/09_Full_Block_%D0%9E%D0%B4%D0%B5%D1%81%D0%B0%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84_17_06_2023_.pdf
4. Олег Каліберда, Ольга Калиниченко. Інформаційна технологія педагогічного контролю рухової активності та функціонального стану. Сучасні технології біомедицинської інженерії : матеріали III міжнародної науково-технічної конференції 08–10 травня 2024 р. Нац. ун-т «Одеська політехніка» / за заг. ред. І. В. Прокоповича, Н. В. Манічевої [Електронний ресурс] . — Вінниця: ВНТУ, 2024. — (PDF, 298 с.) ISBN 978-617-8163-08-2 (PDF). С. 221-224. URL:
https://drive.google.com/file/d/1UaYopSBKke3sEvjUQhjn_h3M5lY2uWz1/view?usp=sharing
5. Інноваційні та інформаційні технології у фізичній культурі, спорті, фізичній терапії та ерготерапії: Матеріали V Всеукраїнської електронної науково-практичної конференції з міжнародною участю (Київ, 31 травня 2022р.) / ред. О.А. Шинкарук. – К.: НУФВСУ, 2022. – 163 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://uni-sport.edu.ua/content/v-vseukrayinska-elektronna-konferenciya-z-mizhnarodnoyu-uchastyu-innovaciyni-ta-informaciyni> .
6. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення: збірник наукових праць. – Харків: ХДАФК, 2021. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/hdafk-tmfv/issue/view/15059> .

7. Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту: збірник наукових праць [Електронний ресурс]. – Харків: ХДАФК, 2021. Випуск 5. – 176 с. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/itfcs/index>

Інформаційні ресурси

1. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти. Фізична культура. URL:
https://drive.google.com/file/d/1xHNpEJ_TRoP_sPlOnQhjo6XSeyA4Yx1m/view
2. Інститут модернізації змісту освіти. Освітня галузь «Фізична культура». URL:
<https://imzo.gov.ua/osvitnia-haluz-fizychna-kul-tura-porady-dokumenty-dosvid-roboty/>
3. Всеукраїнський проект «Онлайн-уроки з Junior». URL:
https://www.youtube.com/channel/UCk_izXCN4_fP2OoRC-YoexQ?view_as=subscriber
4. YouTube канал UA_active. URL:
https://www.youtube.com/channel/UC_0dwzYz4CZdsP_UCkzd2nA

Лекція 11. Організація проведення фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги»

План лекції:

1. Масові фізкультурно-оздоровчі заходи та змагання серед школярів за проектом «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги».
2. Регламент проведення фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» у 2024-2025 навчальному році:
 - 2.1. Мета і завдання фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань.
 - 2.2. Організація та керівництво проведенням Заходів.
 - 2.3. Етапи, строки і місце проведення Заходів.
 - 2.4. Учасники та умови проведення Заходів.
 - 2.5. Фінансове забезпечення.
 - 2.6. Умови визначення першості та нагородження переможців і призерів Змагань.
3. Інші умови Заходів.

Зміст: Масові фізкультурно-оздоровчі заходи та змагання серед школярів за проектом «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги», які проводяться за ініціативи Президента України Володимира Зеленського - це змагання серед учнів/учениць України під гаслом **«Разом переможемо!»**.

У сезоні 2024/2025 років на учнів/учениць очікує 5 етапів та 10 місяців захопливих змагань на різних рівнях: шкільний територіальний, районний, обласний та всеукраїнський. Змагання проводитимуть з семи видів спорту: баскетбол, волейбол, гандбол, футзал, регбі-5, спортивне орієнтування та черліденг.

Мета змагань – збільшити кількість школярів, які займаються спортом на постійній основі та ведуть здоровий спосіб життя.

Регламент проведення фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» у 2024-2025 навчальному році:

1. Мета і завдання фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань.
2. Організація та керівництво проведенням Заходів.
3. Етапи, строки і місце проведення Заходів.
4. Учасники та умови проведення Заходів.
5. Фінансове забезпечення.
6. Умови визначення першості та нагородження переможців і призерів Змагань.

Контрольні питання

1. Назвіть мету і завдання фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги».
2. Охарактеризуйте зміст Положення про підготовку та проведення всеукраїнських змагань за проектом «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги».
3. Охарактеризуйте порядок організації та керівництво проведенням Заходів.
4. Назвіть етапи, строки і місце проведення Заходів.
5. Назвіть учасників та умови проведення Заходів.
6. Охарактеризуйте фінансове забезпечення Заходів.
7. Назвіть умови визначення першості та нагородження переможців і призерів Змагань.
8. Назвіть інші умови Заходів.

Література

1. Каліберда Олег, Мельников Анатолій. Сучасні форми організації спортивно-масової роботи серед учнівської молоді. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення : Науковий журнал, Харківська державна академія фізичної культури, 2024. С. 82-91. URL: <https://journals.urau.ua/hdafk-tmf/article/view/307554/299046>

Інформаційні ресурси

1. «Пліч-о-пліч Всеукраїнські шкільні ліги». URL: <https://scl.gov.ua/>
2. Регламент проведення фізкультурно-оздоровчих заходів та змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» серед учнів та учениць закладів загальної середньої освіти у 2024-2025 навчальному році. URL: <https://scl.gov.ua/uploads/media/default/0001/01/62e53c696cd943bb24acb4ad8e1fed9d515f01ed.pdf>
3. Ліги: <https://scl.gov.ua/tournaments>
4. Особистий кабінет. Реєстрація: <https://scl.gov.ua/register>
5. Контакти:
Email office.scl.com.ua@gmail.com
Соціальні мережі:
<https://scl-gov-ua.minisite.ai/>
<https://www.facebook.com/scl.gov.ua/>
<https://www.youtube.com/@sclgovua>

Лекція 12. Основні напрямки розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді

План лекції:

1. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року.
2. Аналіз сучасного стану розвитку рухової активності, фізичного виховання та спорту закладів вищої освіти в Україні та за кордоном.
3. Мета та основні завдання Рекомендацій.
 - 3.1. Напрямок фізичного виховання.
 - 3.2. Напрямок спорту.
 - 3.3. Інформаційний напрямок.
 - 3.4. Організаційно-структурний напрямок.
 - 3.5. Напрямок матеріально-технічного забезпечення.
 - 3.6. Напрямок науково-методичного забезпечення.
 - 3.7. Напрямок медичного забезпечення.
 - 3.8. Напрямок нормативно-правового забезпечення.
4. Очікувані результати реалізації Рекомендацій.
5. Організаційне та фінансове забезпечення реалізації Рекомендацій.

Зміст: Основні напрямки стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді, що визначені у Рекомендаціях Міністерства освіти і науки України. Сучасний стан розвитку рухової активності, фізичного виховання та спорту в закладах вищої освіти в Україні та за кордоном. Мета та основні завдання Рекомендацій за відповідними напрямками: Фізичне виховання. Спорт. Інформаційне забезпечення. Організаційно-структурне забезпечення. Матеріально-технічне забезпечення. Науково-методичне забезпечення. Медичне забезпечення. Нормативно-правове забезпечення. Очікувані результати реалізації Рекомендацій. Організаційне та фінансове забезпечення реалізації Рекомендацій.

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте сучасний стан розвитку рухової активності, фізичного виховання та спорту в закладах вищої освіти України.
2. Назвіть мету та основні завдання стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді.
3. Охарактеризуйте напрямки розвитку фізичного виховання у закладах вищої освіти.
4. Охарактеризуйте напрямки розвитку спорту в закладах вищої освіти.
5. Охарактеризуйте інформаційний та організаційно-структурний напрямки розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді.

Література

[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10]

Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р.
<https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>
2. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року.
http://sportmon.org/wp-content/uploads/2020/05/rekomendacziyi_studenty.pdf
http://sportmon.org/wp-content/uploads/2021/02/rekomenlaczii-shhodo-strategichnogo-rozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportu-sered-studentskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku_compre

[ssed.pdf](#)

3. Резолюція Національного конгресу Спортивної студентської спілки України від 25.05.2018 р. <https://studsport.com.ua/normatyvno-pravova-baza/>
4. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. Офіційний сайт: <http://sportmon.org/> .
5. ВГО «Спортивна студентська спілка України». Офіційний сайт: <https://studsport.com.ua/>.

Лекція 13. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти

План лекції:

1. Основи організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти.
2. Мета та завдання спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти.
3. Форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти.
4. Кафедри фізичного виховання. Центри студентського спорту. Спортивні клуби закладів вищої освіти.
5. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в студентських гуртожитках і спортивно-оздоровчих таборах.

Зміст: Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти (ЗВО) за двома напрямками: Фізичне виховання та Спорт. Кафедри фізичного виховання ЗВО. Центри студентського спорту ЗВО. Спортивні клуби ЗВО. Мета та завдання спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти. Форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти. Організація спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в студентських гуртожитках і спортивно-оздоровчих таборах.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте систему організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти за напрямом Фізичне виховання.
2. Охарактеризуйте систему організації спортивно-масової роботи в закладах вищої освіти за напрямом Спорт.
2. Назвіть мету та завдання спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти.
3. Назвіть форми організації спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах вищої освіти.
4. Охарактеризуйте діяльність кафедри фізичного виховання закладу вищої освіти.
5. Охарактеризуйте діяльність Центру студентського спорту закладу вищої освіти.
6. Охарактеризуйте організацію спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в студентських гуртожитках і спортивно-оздоровчих таборах.

Література

[1,2,3,4,5,6,7,8,9,10]

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 №3808-ХІІ (із змінами)
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 №1089. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
3. Про затвердження Концепції щоденного спорту в закладах освіти. Наказ Міністерства освіти і науки та Міністерства молоді та спорту № 1141/4088 від 27.10.2021 р.
<https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>
4. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року

http://sportmon.org/wp-content/uploads/2021/02/rekomenlaczii-shhodo-strategichnogo-rozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportu-sered-studentskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku_compressed.pdf

5. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. Офіційний сайт:

<http://sportmon.org/>.

6. ВГО «Спортивна студентська спілка України». Офіційний сайт: <https://studsport.com.ua/>

7. Резолюція Національного конгресу Спортивної студентської спілки України від 25.05.2018 р. URL: <https://studsport.com.ua/normatyvno-pravova-baza/>

Лекція 14. Технології оздоровчої рухової активності «Спорт для всіх» за проектом «Активні парки – локації здорової України»

План лекції:

1. «Спорт для всіх» - технології оздоровчої рухової активності за проектом «Активні парки – локації здорової України».

Положення про соціальний проект «Активні парки – локації здорової України».

2. Місія, завдання та функції діяльності Державної установи «Спорт для всіх».

3. Проекти «Спорт для всіх».

4. Проект «Активні парки – локації здорової України».

5. Онлайн-платформа «Спорт для всіх».

6. Цифрова система «Активні парки 2.0».

Зміст: Технології оздоровчої рухової активності «Спорт для всіх» за проектом «Активні парки – локації здорової України».

Державна установа «Спорт для всіх» - головний реалізатор державної політики у сфері фізичної культури та масового спорту в Україні. Місія, завдання та функції діяльності Державної установи «Спорт для всіх».

Проекти «Спорт для всіх»: Європейський тиждень спорту, Олімпійська країна, Бігові клуби, Воркаут клуби, Плеч-о-плеч, Клуби скандинавської ходьби, Шлях до Перемоги, Нестримні, Нація загартованих, Літні ліги, Бігова Україна, Танцюй, мрій, перемагай, Активні парки.

Соціальний проект «Активні парки – локації здорової України». Основні заходи в рамках реалізації соціального проекту. Структура та функціонал онлайн-платформи «Спорт для всіх». Цифрова система «Активні парки 2.0». Використання цифрового додатку Активні парки для фізкультурно-оздоровчих занять за програмою «Рухові активності».

Контрольні питання

1. Охарактеризуйте технології оздоровчої рухової активності «Спорт для всіх» за проектом «Активні парки – локації здорової України».

2. Назвіть місію, завдання та функції діяльності Державної установи «Спорт для всіх».

3. Охарактеризуйте проект «Активні парки – локації здорової України».

4. Опишіть структуру та функціонал онлайн-платформи «Спорт для всіх».

5. Опишіть цифрову систему «Активні парки 2.0».

6. Опишіть алгоритм використання цифрового додатку для фізкультурно-оздоровчих занять за проектом «Активні парки – Рухові активності».

Література

[5,6,7,8,9]

Інформаційні ресурси

1. Про затвердження Положення про соціальний проект «Активні парки - локації здорової України». Постанова КМУ від 7 квітня 2021 р. №326.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2021-%D0%BF#Text>

2. Державна установа «Спорт для всіх». Офіційний сайт: <https://sportforall.gov.ua/>

3. Портал «Активні парки»

<https://ap.sportforall.gov.ua/start>

<https://ap.sportforall.gov.ua/mainpage>

Facebook Активні парки: <https://www.facebook.com/ap.sportforall.gov.ua>

4. Інформаційні ресурси «Активні парки» <https://sportforall.gov.ua/informatsiini-resursy/>

5. Додаток Активні парки:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.technodreams.activeparks>

Завантажити додаток «Активні парки» на свій смартфон: <https://ap.sportforall.gov.ua/>

Активні парки

Завантажити мобільний застосунок:

App Store: <https://apps.apple.com/app/aktivni-parki/id1661291870...>

Play Market: <https://play.google.com/store/apps/details...>

Лекція 15. Планування, облік і звітність у спортивно-масовій та фізкультурно-оздоровчій діяльності

План лекції:

1. Принципи планування у сфері фізичної культури і спорту.
2. Планування спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти.
3. Планування та організація фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів.
4. Облік роботи і звітність у спортивно-масовій та фізкультурно-оздоровчій роботі.

Зміст: Принципи планування у сфері фізичної культури і спорту: цілеспрямованість, систематичність, всебічність, конкретність, реальність, простота, доступність і наочність планування. Основні показники розвитку фізичної культури і спорту, що підлягають обліку та звітності.

Планування спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи в закладах освіти. Види планування. Відповідність плану нормативним і програмним документам. Загальний річний план колективу фізичної культури.

Зміст та порядок складання календарних планів фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів. Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих, спортивних заходів та спортивних змагань.

Первинні документи обліку та звітності спортивно-масової та фізкультурно-оздоровчої роботи.

Заклади та фізкультурно-спортивні організації, які складають річний статистичний звіт за формою №2-ФК. Розділи та зміст статистичного звіту за формою №2-ФК.

Планові та звітні документи дитячо-юнацьких спортивних шкіл для організації навчально-спортивної роботи.

Контрольні питання:

1. Назвіть принципи планування у сфері фізичної культури і спорту.
2. Назвіть основні показники розвитку фізичної культури і спорту, що підлягають обліку та звітності.
3. Охарактеризуйте види планування спортивно-масової роботи у закладах освіти.
4. Охарактеризуйте зміст календарних планів фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів.

5. Назвіть порядок складання календарних планів фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів.
6. Назвіть первинні документи обліку та звітності спортивно-масової роботи.
7. Назвіть заклади та організації, які складають статистичний звіт за формою №2-ФК.
8. Назвіть розділи та зміст статистичного звіту за формою №2-ФК.
9. Назвіть планові та звітні документи дитячо-юнацьких спортивних шкіл для організації навчально-спортивної роботи.

Література
[1,2,10]

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» від 24.12.1993 №3808-ХІІ.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
2. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. Постанова КМУ від 01.03.2017 №115 (із змінами).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>
3. Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів України.
<https://mms.gov.ua/sport/yedinij-kalendarnij-plan-fizkulturno-ozdorovchih-ta-sportivnih-zahodiv>
4. Про затвердження форми звітності № 2-ФК (річна) «Звіт із фізичної культури і спорту» та Інструкції щодо її заповнення. Наказ Мінмолодьспорту від 27.09.2021 №3589.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-21#Text>
5. Перелік документів, які повинна мати дитячо-юнацька спортивна школа
<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1591643-09#Text>

Рекомендована література

Основна

1. Організація та методика масової оздоровчої фізичної культури: навч.- метод. посібник / О. М. Литвиненко, А.О. Твеліна.- Миколаїв: МНУ ім. В.О. Сухомлинського, 2016 -130 с. <http://sport.mdu.edu.ua/tmfks/wp-content/uploads.pdf>
2. Цибульська В. В. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник / уклад.: В. В. Цибульська, Г. В. Безверхня. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014.– 220 с.– Електронний ресурс.– Режим доступу: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4114/3/Orhanizatsiya%20ta%20metodyka%20sportyvno-masovoyi%20roboty.pdf>
3. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. вищ. навч. закл. фізвиховання і спорту: у 2 т. / [За ред. Т. Ю. Круцевич]. – [2-е вид., переробл. та доп.]. – К. : Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп. л-ра», 2008. Т.2 Методика фізичного виховання різних груп населення.– 384 с.
4. Сергієнко В.М. Технології організації спортивно-масової та фізкультурно- оздоровчої роботи: навч. посібн. для студентів спец. «Фізична культура» / В. М. Сергієнко, Т. І. Полтавцева. – 2-е вид., перероб. і доп. – Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. – 164 с.
5. Каліберда О. Г. Методичні рекомендації «Методика самостійних занять з фізичного виховання та спорту» для здобувачів предметної спеціальності 014.11 Середня освіта «Фізична культура», очної і заочної форми навчання / уклад. : О. Г. Каліберда, О. М. Калиниченко ; Нац. ун-т «Одеська політехніка». – Одеса, 2023. - 26 с.
URI: <http://op.edu.ua/mlib/m/16146>
6. Фізичне виховання бакалаврів політехнічного профілю: монографія / авторський колектив Ганчар І.Л., Ганчар О.І., Прокопович І.В., Подгорна В.В., Бєседа В.В., Смолякова І.Д., Тодорова В.Г., Бочков П.В., Кокотєєва А.С., Громаковська З.П., Каліберда О.Г., Небож І.В., Калиниченко О.М., Рісслінг Р.С., Кузьмич М.В., Собінов А.О., Вакарчук В.О., та ін. Одеса, 2023. С. 47-73, 231-234, 257-262. ISBN 978-617-7757-48-0. URI: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/14024>

Додаткова

7. Каліберда О.Г., Калиниченко О.М. Використання засобів інформаційних технологій у фізичному вихованні здобувачів вищої освіти // Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення: збірник наукових праць – Харків: ХДАФК, 2023. URL: <https://journals.uran.ua/hdafk-tmfv/article/view/298682>
URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1tjo-KTaCVfhAV9ud2gmIDq5tmpHihNKv>
8. Каліберда О.Г., Калиниченко О.М., Подгорна В.В. Використання засобів інформаційних технологій для навчально-методичного забезпечення дисциплін спеціальності «Фізична культура». Україна у сучасному міжнародному просторі: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (16-17 червня 2023, Одеса), Одеса: Одеська політехніка, 2023.
С. 132-136. ISBN 978-966-8019-73-9. URI: http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/13883/1/09_Full_Block_ОдесаКонф_17_06_2023_.pdf
9. Олег Каліберда, Ольга Калиниченко. Інформаційна технологія педагогічного контролю рухової активності та функціонального стану. Сучасні технології біомедичної інженерії : матеріали III міжнародної науково-технічної конференції 08–10 травня 2024 р. Нац. ун-т «Одеська політехніка» / за заг. ред. І. В. Прокоповича, Н. В. Манічевої [Електронний ресурс] . — Вінниця: ВНТУ, 2024. — (PDF, 298 с.) ISBN 978-617-8163-08-2 (PDF). С. 221-224. URL: https://drive.google.com/file/d/1UaYopSBKke3sEvjUQhjn_h3M5lY2uWz1/view?usp=sharing

10. Каліберда Олег, Мельников Анатолій. Сучасні форми організації спортивно-масової роботи серед учнівської молоді. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення : Науково-теоретичний журнал, Харківська державна академія фізичної культури, 2024. С. 82-91.

URL: <https://journals.uran.ua/hdafk-tmf/article/view/307554/299046>

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>
 2. Про затвердження Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 №115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/115-2017-%D0%BF#Text>
 3. Про затвердження Стратегії розвитку фізичної культури і спорту до 2028 року. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2020 №1089. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text>
 4. Про Національну стратегію з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року «Рухова активність - здоровий спосіб життя - здорова нація». Указ Президента України №42/2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/42/2016#Text>
 5. Концепція розвитку щоденного спорту в закладах освіти. URL: <https://imzo.gov.ua/2022/01/11/nakaz-mon-vid-27-10-2021-1141-4088-pro-zatverdzhennia-kontseptsii-rozvytku-shchodennoho-sportu-v-zakladakh-osvity/>
 6. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року. URL: http://sportmon.org/wp-content/uploads/2021/02/rekomendacziyi-shhodo-strategichnogo-rozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportyvnoyi-pidgotovky-uchnivskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku_compressed.pdf
 7. Рекомендації МОН щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спорту серед студентської молоді на період до 2025 року. URL: http://sportmon.org/wp-content/uploads/2021/02/rekomenlaczii-shhodo-strategichnogo-rozvytku-fizychnogo-vyhovannya-ta-sportu-sered-studentskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku_compressed.pdf
 8. Про затвердження тестів і нормативів для осіб, щорічне оцінювання фізичної підготовленості яких проводиться на добровільних засадах. Наказ Мінмолодьспорту від 04.10.2018 №4607. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1207-18#Text>
 9. Міністерство молоді та спорту України. Офіційний сайт: <https://mms.gov.ua/>
 10. Міністерство освіти і науки України. Офіційний сайт: <https://mon.gov.ua/ua>
 11. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. Офіційний сайт: <http://sportmon.org/>
 12. Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти. Фізична культура. URL: https://drive.google.com/file/d/1xHNpEJ_TRoP_sPlOnOhjo6XSeyA4Yx1m/view
 13. Українська федерація учнівського спорту. Офіційний сайт: <http://schoolsport.com.ua/>
 14. Національний олімпійський комітет України. Офіційний сайт: <https://noc-ukr.org/>
 15. Державна установа «Спорт для всіх». Офіційний сайт: <https://sportforall.gov.ua/>
 16. Всеукраїнські змагання «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги». Офіційний сайт: <https://scl.gov.ua/>
- Положення про організацію підготовки та проведення змагань «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги». URL: https://scl.gov.ua/pdf/plich_o_plich_2324.pdf